

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Zijne excellentie de heer Drs. S. Dekker
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Stichting Speel Verantwoord
Saxenburgerstraat 1B
1054 KM Amsterdam
The Netherlands
T: +31 20 7751337
M: +31 6 28021067
I: www.speelverantwoord.nl
E: peterpaul.degoeij@speelverantwoord.nl
Twitter: @ssvnl

Amsterdam, 17 september 2019

Betreft: *SSV zienswijze in reactie op de consultatie Regeling kansspelen op afstand en de Uitvoeringsregeling kansspelen*

Hooggeachte heer,

Met genoegen en onder dankzegging voor de geboden mogelijkheid om te reageren, bied ik u hierbij de zienswijze in reactie op de internetconsultatie Regeling kansspelen op afstand en Uitvoeringsregeling kansspelen van Stichting Speel Verantwoord ("SSV") aan.

Deze vervolgstap in het moderniseringsproces van de Nederlandse kansspelmarkt en de daarmee gepaard gaande regulering van de online kansspelmarkt wordt door SSV toegejuicht en van harte ondersteund. Sinds jaar en dag onderschrijft SSV de uitgangspunten van het Nederlandse kansspelbeleid. De bij SSV aangesloten online kansspelaanbieders zijn ook elders in Europa steeds nauw betrokken bij de regulering van de plaatselijke online kansspelmarkten. Daarnaast beschikken de SSV deelnemers in veel Europese over online kansspelvergunningen en brengen zij graag hun kennis en ervaring in, in het moderniseringsproces in Nederland.

In deze zienswijze geven wij eerst een algemene reactie op de Regeling kansspelen op afstand en Uitvoeringsregeling kansspelen afstand en vervolgens gaan wij artikelsgewijs in op de inhoud van de Regeling en plaatsen wij opmerkingen bij de individuele artikelen en doen suggesties die in onze ogen de efficiëntie en effectiviteit van de Regeling ten goede komen.

Ten slotte betuigt SSV nog eens nadrukkelijk haar steun voor de algehele her-regulering van het kansspelregime in Nederland. SSV verwelkomt uw voorstellen voor secundaire wetgeving als een onmisbare volgende stap in de richting van een moderne en effectieve regulering van de kansspelmarkt in ons land.

Vanzelfsprekend blijft SSV steeds graag bereid eventuele aanvullende vragen naar aanleiding van onze zienswijze, nader aan u toe te lichten.

Hoogachtend,

Peter-Paul de Goeij
directeur

Zienswijze Speel Verantwoord Regeling Koa

In dit document geeft de stichting Speel Verantwoord¹ (hierna: SSV) haar zienswijze op de door het ministerie van Justitie en Veiligheid (hierna: het ministerie) in consultatie gebrachte Regeling kansspelen op afstand (hierna: MRK) en Uitvoeringsregeling kansspelen.

1 Algemene beoordeling

In het eerste deel van de zienswijze gaat SSV met algemene opmerkingen onder andere in op de procedure van het wetgevingstraject, de uitgangspunten en de doelen van de regering met deze wet- en regelgeving en de procedure van deze consultatie zelf.

1.1 Doelstellingen van kansspelbeleid en modernisering

SSV staat onverkort achter de doelstellingen van het Nederlandse kansspelbeleid en het voornemen van de wetgever om het kansspelmarkt in Nederland te moderniseren en de online kansspelmarkt open te stellen door middel van een transparant vergunningstelsel en het toestaan van mededinging op deze nieuwe markt. Immers, mededinging leidt tot een gevarieerd en innovatief spelaanbod, hogere totale prijzenpotten en keuze voor de consument.

1.2 Volgordelijkheid

Zoals in de aanbiedingsbrief ook al is opgemerkt is SSV ingenomen met het feit dat de afzonderlijke wetgevingsonderdelen en regelgeving worden geconsulteerd onder belanghebbenden. Dit zal het draagvlak van het pakket aan maatregelen vergroten. Ook is SSV het ministerie erkentelijk voor streven om de zichzelf gestelde tijdslijnen te halen. Het heeft evenwel in onderhavige consultatie een ongewild negatief effect. Omdat de het Besluit Kansspelen op afstand (hierna: het Besluit) nog niet in zijn definitieve vorm is gepubliceerd reageren geïnteresseerden nu op zaken die mogelijk niet meer of gewijzigd zijn opgenomen in het definitieve concept Besluit (en dus ook de daaruit voortvloeiende bepalingen in de MRK).

1.3 Principle based versus rule based

Het is eerder ook opgemerkt door de Kansspelautoriteit (hierna: Ksa) in reactie op voorgaande consultaties van het wetsvoorstel Kansspelen op afstand (hierna: Koa) en het Besluit, maar de wet- en regelgeving is zeer gedetailleerd van opzet, en wetten besluiten en regels schrijven zeer precies voor hoe de toezichthouder bijvoorbeeld dient op te treden in bepaalde situaties of wat een aanbieder allemaal en hoe geregeld moet hebben. Dit heeft als negatief bijeffect dat de nodige flexibiliteit om effectief op te kunnen treden in door de wetgever onvoorzien situaties, de Ksa nu ontbreekt. Ook dwingt het aanbieders in een mogelijk inefficiënte operatie en is de hoge gedetailleerdheid en het hoge aantal voorschriften voor spelers misschien aanleiding om het gereguleerde aanbod te mijden. Dit komt de beoogde kanalisatie niet ten goede. Het wetsvoorstel,

---

¹ Stichting Speel Verantwoord is de branche organisatie van online kansspelaanbieders die zich inzetten voor een veilig, betrouwbaar en attractief online kansspelaanbod in Nederland. De bij SSV aangesloten aanbieders zijn: Bet365, Betsson AB, Dazzletag, Evolution Gaming, Flutter Entertainment, GVC Holdings PLC en Kindred Group. Voor meer informatie: www.speelverantwoord.nl

het Besluit en ook deze MRK, zijn meer *rule based* dan *principle based* en maken handelen in de toekomst van zowel de toezichthouder als ook van de kansspel aanbieder lastig en inflexibel.

1.4 Technologie neutraal

Hoewel SSV erkent dat de hoge mate van detail van het wetgevingspakket deels het gevolg is van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel, het ontwerpbesluit en deze ontwerp regelingen, moeten wij ons wel blijven realiseren dat het onmogelijk is toekomstige ontwikkelingen in de kanspelsector adequaat te voorzien, te weten hoe de marktopening zal verlopen en laat staan om te weten hoe de markt voor kansspelen op afstand zich in de komende vijf jaar zal ontwikkelen. Toch lijken de regels voor iedere mogelijk voorstelbare situatie geschreven te zijn. Voorbeelden hiervan treft men in de MRK aan bijvoorbeeld in de bepalingen over betalingstransacties of verslavingspreventie en voorsnog zijn deze veelal gestoeld op de praktijk van vandaag en niet voldoende technologie neutraal opgesteld.

1.5 Bonussen

Ook de inperkingen op het gebied van bonussen gaan veel verder dan in de meeste Europese online kansspelmarkten gebruikelijk is. Behalve het feit dat bonussen goedwerkende wervingsmethoden zijn, worden bonussen in hun verschijningsvorm in de MRK veel te zeer beperkt, zonder dat dit een aantoonbaar positief effect heeft of bijdraagt aan het voorkomen van onmatige deelname. Daarnaast heeft het mogelijk ook tot gevolg dat de door de wetgever beoogde graad van kanalisatie minder snel of niet voldoende wordt bereikt.

1.6 Integriteit van de sport

Hoewel SSV het streven van de Nederlandse regering om de hoogste normen van sportieve integriteit te waarborgen volledig onderschrijft, vreest SSV dat sommige van de in de MRK voorgestelde maatregelen contraproductief zullen uitpakken. Voordat we hieronder artikelsgewijs ingaan op de voorgestelde regeling, delen wij graag met uw ministerie wat SSV aanbieders vandaag de dag al doen om de sportintegriteit te bevorderen en matchfixing te voorkomen.

1.6.1 Uitsluiten matchfixingsgevoelige wedstrijden

Ten eerste beoordelen operators als onderdeel van hun normale bedrijfsvoering routinematig de weddenschapsmarkten waarop ze weddenschappen aanbieden. Indien operators een onaanvaardbaar risico op manipulatie vaststellen op een bepaalde wedstrijd, dan sluiten operators deze wedstrijd bij voorbaat uit van weddenschappen en bieden zij geen mogelijkheden aan spelers om op deze wedstrijden weddenschappen af te sluiten. Het zijn immers niet in de laatste plaats de aanbieders die financiële schade ondervinden en last hebben van met weddenschappen gerelateerde corruptie.

1.6.2 Monitoring en opsporing

Het is daarenboven staande praktijk dat operators alle wedstrijden monitoren, zowel voor-, tijdens- als na afloop van de wedstrijd, om mogelijk verdachte activiteiten te detecteren. Speciale 'Trading teams' en toegewijde integriteitsteams staan bij de weddenschapsaanbieder van SSV klaar om met gebruikmaking van geavanceerde monitoring- en opsporingsmethoden ongebruikelijke activiteiten op te sporen en grondig te onderzoeken. Opgespoorde verdachte weddenschappen worden samen met de verzamelde informatie vervolgens rechtstreeks aan de desbetreffende autoriteiten gezonden en gedeeld met lokale toezichthouders en overkoepelende sportinstanties, zodat deze de nodige actie kunnen ondernemen.

1.6.3 IBIA

Ten derde zijn alle aanbieders van sportweddenschappen die deel uitmaken van SSV ook lid van de *International Betting Integrity Association* (hierna: IBIA), voorheen bekend als ESSA. IBIA is een krachtig wapen in de strijd tegen matchfixing. IBIA helpt en bemiddelt bij het identificeren, rapporteren en delen van informatie over verdachte gokactiviteiten. Leden van IBIA voeren meldingen van verdachte activiteiten in het IBIA-waarschuwingssysteem. De gedane meldingen worden vervolgens naar alle andere IBIA leden gezonden zodat alle IBIA leden de markten waarop zij actief zijn kunnen onderzoeken op ongebruikelijke en verdachte activiteiten. Bij ieder gemeld incident analyseert de IBIA-official verantwoordelijk voor gokkenintegriteit, alle beschikbare informatie om zodoende te kunnen vaststellen of er voldoende aanleiding is om aan te nemen dat matchfixing inderdaad heeft plaatsgevonden.

1.6.4 Inperken en verbieden

Specifiek ten aanzien van de bepalingen van artt.3.15 en verder in de MRK, is SSV van mening dat het voornemen om negatieve gebeurtenissen en/of bepaalde 'eenvoudig te manipuleren' weddenschappen en wedstrijden te beperken dan wel geheel te uit te sluiten van weddenschappen, onverstandig is en bovendien betrekkelijk gebrekkig functioneert, zeker in vergelijking met de staande praktijk van het hierboven genoemde monitoren, opsporen en uiteindelijk voorkomen van matchfixing. Er is geen empirisch bewijs, althans waarvan SSV op de hoogte is, waaruit blijkt dat bepaalde wedstrijden of competities bijvoorbeeld inherent risicovoller zijn dan andere, of leiden tot een verhoogde kans op matchfixing².

In elk geval hebben wedstrijden die worden aangemerkt als eenvoudig te manipuleren veel lagere niveaus van liquiditeit en is elke verdachte activiteit (bijv. ongebruikelijke weddenschappen, prijsbewegingen) veel gemakkelijker te herkennen, wat op zijn beurt weer helpt om matchfixing op te sporen, aangezien aanbieders het snel kunnen detecteren en de gevonden informatie delen met sportorganisaties, toezichthouders en de autoriteiten. Door deze wedstrijden uit te sluiten van het aanbod aan weddenschappen worden potentieel gematchfixte wedstrijden naar de niet gereguleerde aanbieders gedreven, alwaar hun criminele activiteiten hoogstwaarschijnlijk onopgemerkt blijven. Bovendien zal het inperken of verbieden van weddenschappen op bepaalde wedstrijden slechts een zeer beperkt effect hebben, mede gelet op het mondiale karakter van weddenschapsmarkten en de internationaal opererende matchfixing syndicaten.

Hoewel spelers straks bij opening van de online kansspelmarkt mogelijk niet in staat zijn om op bepaalde wedstrijden of competities te wedden bij aanbieders met een Nederlandse vergunning, kan geen maatregel voorkomen dat aanbieders buiten Nederland wel weddenschappen op deze wedstrijden aanbieden (en spelers die daarop wedden) in andere lidstaten (in bijv. België, Denemarken of het Verenigd Koninkrijk), waardoor de Nederlandse inperking of het verbod grotendeels ineffectief zal blijken in de strijd tegen matchfixing.

1.6.5 Tennis

Specifiek in het geval van tennis³ komen sommige van de door de regering voorgestelde inperkingen of verboden niet overeen met de bevindingen en de aanbevelingen van het onlangs gepubliceerde

---

² Het rapport 'The odds of match-fixing' geschreven door professor Ben van Rompuy van het onafhankelijke TMC Asser Instituut, verwerpt ook nadrukkelijk een dergelijke hypothese: <https://www.asser.nl/media/2422/the-odds-of-matchfixing-report2015.pdf>

³ Bij het wedden op tennisuitslagen is het overgrote deel van de totale inzet bij weddenschappen, wedden op *games* en *sets* en naar verhouding veel minder op *match winners*.

rapport⁴ van de Tennis Integrity Unit (hierna: TIU). Het grondige en kwalitatief hoogstaande rapport bevat een aantal aanbevelingen om de integriteit van de tennissport te handhaven en bevorderen. Hoewel de aanbevelingen op zich al ingrijpend zijn, is door TIU op juist niet voorgesteld dat weddenschapsaanbieders bijvoorbeeld verplicht zouden moeten worden om weddenschappen op afzonderlijke *sets* of *games* in te perken of zelfs te verbieden. Mede gelet op de rol van TIU als hoeder van de integriteit in de internationale tennissport en omdat TIU bij uitstek weet hoe de integriteit in het tennis het best wordt gewaarborgd, is het opmerkelijk dat de wetgever juist wel in het inperken of verbieden haar heil lijkt te zoeken.

Gelet op de reeds bestaande aanzienlijke (en legitieme) vraag onder spelers naar deze vormen van weddenschappen, zal het verbieden of ernstig inperken ervan, een aanzienlijk negatief effect hebben op de aantrekkelijkheid van de Nederlandse weddenschapsmarkt. Daarnaast vergroot het de kans dat Nederlandse spelers elders op het internet op zoek gaan naar niet-gereguleerde aanbod, waar een breder portfolio van weddenschappen wordt aangeboden, inclusief op negatieve spelmomenten of zelfs verboden elementen. Dit ondermijnt ons inziens direct de door de regering gestelde doelstelling om een kanaliseringgraad van tachtig procent te behalen.

1.6.6 Witte lijst

Een bijkomend punt dat SSV graag naar voren brengt, heeft betrekking op het concept van de witte lijst die de wetgever introduceert in de MRK. Deze lijst in bijlage 2 bij de MRK bevat wedstrijden en competities die niet aan een uitgebreide risicobeoordeling voorafgaand aan het aanbod hoeven te worden onderworpen. Zoals hierboven al opgemerkt, maken alle weddenschapsaanbieders vooraf een risicobeoordeling van de wedstrijden en competities waarop het weddenschappen wil aanbieden. Dit is een standaard onderdeel van de normale bedrijfsvoering van iedere weddenschapsaanbieder. Ook om deze reden is het vreemd dat op een lijst vooraf wordt aangegeven op welke gebeurtenissen wel - en welke niet vooraf een risicoanalyse hoeft plaats te vinden.

1.6.7 Head-to-head

Bovendien haalt feit dat een aantal van de sporten die op de witte lijst zijn geplaatst, de idee dat wedstrijden die onder overwegende invloed staan van één deelnemer aan die wedstrijd (hierna: *head-to-head*) gemakkelijker te matchfixen zouden zijn, onderuit. Bijvoorbeeld darts staat op de witte lijst maar is bij uitstek een head-to-head spel. Dat is eens te meer het geval bij zo'n uitgebreide lijst van dart-evenementen op de lagere niveaus.

Voorts bevat de witte lijst geen internationale sportevenementen (behalve tennis), hetgeen zou betekenen dat aanbieders bewijs moeten overleggen van een uitgebreide risicobeoordeling voorafgaand aan, bijvoorbeeld het aanbieden van weddenschappen op het Engelse *Premier League* voetbal. Dit kan in alle redelijkheid niet de bedoeling van de wetgever zijn geweest. Niet valt in te zien waarom voetbal in de KNVB eredivisie wel op de lijst staat en het Engelse *Premier League football* niet. Beide competities staan even hoog aangeschreven op integriteit en er wordt door strenge toezichthouders plaatselijk toegezien op een eerlijk verloop van de wedstrijden.

1.7 Wederzijdse erkenning

SSV geeft de wetgever in overweging om op zijn minst een soort beginsel van wederzijdse erkenning toe te passen voor internationale wedstrijden die onder hetzelfde toezicht vallen van de desbetreffende internationale sportfederatie waar ook de Nederlandse sportfederatie onder valt.

---

⁴ Op 19 december 2018 publiceerde TIU het rapport getiteld '*Independent Review of Integrity in Tennis*'; http://www.tennisintegrityunit.com/storage/app/media/Independent%20Reviews/Final%20Report_191218.pdf

Dus in het laatste voorbeeld is dan het Engelse *Premier league football* de facto ook *ge-whitelist* omdat het Nederlandse eredivisievoetbal ressorteert onder de KNVB die op zijn beurt weer is aangesloten bij de UEFA en FIFA, waar ook de Engelse *Football Association* bij is aangesloten. Of: de Nederlandse Basketball Bond speelt bijvoorbeeld onder auspiciën van de FIBA, onder FIBA-regels. Analoog redenerend zouden dan alle wedstrijden (ook die buiten Nederland) georganiseerd onder auspiciën van de FIBA, volgens FIBA-regels ook wedstrijden moeten zijn waarop gewed kan worden.

Steunend op bovengenoemde *best practices* bij alle SSV deelnemers en voornoemde argumenten, geeft SSV het ministerie in overweging om het inperken en/of verbieden van bepaalde vormen van weddenschappen te heroverwegen en te schrappen uit de MRK, aangezien het de integriteit van de sport niet ten goede komt en mogelijk ook nadelig zal uitpakken voor de te verwachten kanalisatie naar het gereguleerde aanbod.

1.8 Rapportage - wettelijke basis

Buitendien is er ten aanzien van het rapporteren van verdachte weddenschappen nog een probleem dat geadresseerd moet worden in wetgeving. SSV verwelkomt en ondersteunt natuurlijk van harte de intentie van het ministerie om matchfixing te voorkomen en bestrijden, maar de wettelijke basis op grond waarvan aanbieders verplicht zijn een persoon aan te geven bij de autoriteiten voor verdachte weddenschappen, ontbreekt. De noodzakelijke wettelijke basis die de privacybescherming van het individu onder de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) ter zijde schuift en de aanbieder dwingt om de informatie te delen, is niet in Koa geregeld en daarom zal een melding van een verdachte weddenschap worden bemoeilijkt. Een aanvullende meldingsplicht geregeld bij wet, die de aanbieder oplegt om mensen die betrokken zijn bij verdachte weddenschappen aan de autoriteiten te melden voor mogelijke matchfixing is naar onze mening noodzakelijk.

1.9 Wervings- en reclameactiviteiten

Verder erkent en ondersteunt Speel Verantwoord de behoefte aan verstandige beperkingen op het gebied van werving- en reclame. Vergunde aanbieders moeten echter in voldoende mate hun aanbod aan het publiek kunnen adverteren, te meer omdat reclame een cruciale rol speelt bij het behalen van de door de overheid gestelde kanalisatiedoelen. Reclame toont het gereguleerde aanbod aan consumenten en het leidt spelers weg van een niet-gereguleerd naar een gereguleerd online gokaanbod. Volgens ons zou marketing het best ook toegestaan moeten zijn tijdens live sportwedstrijden, zowel op televisie als in stadions en online. Er zijn geen dwingende argumenten denkbaar om reclame tijdens wedstrijden te verbieden, gelet op het feit dat er geen causaal verband aangetoond is tussen reclame tijdens wedstrijden en matchfixing, noch is er een bevestigd verband tussen reclame tijdens wedstrijden en onmatige deelname aan gokspellen. Online advertentie-inhoud is naar onze mening ook complementair aan de inhoud van de hoofdwebsite waarop de reclame-uitingen normaliter te vinden zijn (zoals live score overzichten en sport nieuws sites) en is niet opdringerig voor het publiek dat die websites bezoekt aangezien dat juist de mensen zijn die (geregeld) deelnemen aan weddenschappen.

1.10 Keuringsinstelling

En tenslotte, op grond van artikel 4.52 lid 2 van het concept Besluit, zal een keuringinstelling zoveel mogelijk gebruik maken van de resultaten van andere keuringen die voldoende overeenkomsten vertonen met de eisen van de Nederlandse regelgeving. In overeenstemming met artikel 4.52 lid 4 van het Besluit, zouden aanvullende regels met betrekking tot de uitvoering van de inspectie en over het gebruik van het resultaat van andere inspecties door de MRK worden vastgesteld. Deze lijken echter te ontbreken in de MRK. Op grond van de MRK het is niet duidelijk welke procedure moet

worden gevolgd met betrekking tot het gebruik van de resultaten van andere keuringen, die voldoende overeenkomsten vertonen met de eisen van de Nederlandse regelgeving.

2 Specifiek, artikelsgewijs

2.1 Artikel 3.8 sub a

Dit artikel verbiedt onzes inziens ten onrechte aanbieders spelers de mogelijkheid te bieden om twee casinospellen tegelijkertijd bij dezelfde vergunninghouder te spelen. Zolang alle vergunde kansspellen transparant en eerlijk zijn en voldoen aan de voorschriften en vergunningsvereisten, zou gelijktijdige deelname geen probleem moeten zijn. Het verbieden van gelijktijdige deelname adresseert ook niet de situatie waarbij een enkele speler tegelijkertijd twee, drie of meer casinospellen speelt, maar dan bij verschillende vergunninghouders. Een verbod op gelijktijdige deelname bij een en dezelfde vergunninghouder zorgt er zo ongewild voor dat het benodigde overzicht over het speelgedrag en inzicht in mogelijke onmatige deelname versplintert en onmogelijk wordt, wanneer een speler speelt op spellen verdeeld over meerdere vergunninghouders.

SSV aanbieders hebben technische oplossingen op hun platforms die ervoor zorgen dat de speler de vastgestelde limieten bij diezelfde vergunninghouder niet kan overschrijden, bij alle kansspellen tezamen die een speler bij een vergunninghouder speelt. Hetzelfde geldt voor de verantwoord spelen maatregelen. Deze worden allemaal op vergunninghouderniveau, geaggregeerd per individuele speler bijgehouden. Daarnaast is dit vereiste mogelijk ook van negatieve invloed op de kanalisatiegraad aangezien spelers wellicht naar het ongereguleerde aanbod zullen uitwijken waar gelijktijdige deelname niet is beperkt.

Voorts wordt uit de Toelichting bij de MRK bij artikel 3.8 duidelijk dat het ministerie ons inziens ten onrechte, bingo tot de casinospellen rekent. Wij wijzen het ministerie erop dat bingo in andere lidstaten afzonderlijk en afgescheiden van casinospellen wordt beschouwd en gereguleerd en dat spelers gelijktijdig zowel bingo als online fruitmachines mogen spelen, bij een en dezelfde vergunninghouder.

2.2 Artikel 3.8 sub b

Hoewel dit artikel aangeeft dat een speler niet tegelijkertijd een casinospel mag spelen en een weddenschap mag afsluiten bij dezelfde vergunninghouder, is het in dit artikel en de Toelichting onduidelijk of iemand die een weddenschap heeft geplaatst bij een vergunninghouder, geen casinospellen mag spelen bij dezelfde vergunninghouder. Mocht dit het geval zijn, dan zou dit in sommige gevallen betekenen dat een speler geen casinospellen bij dezelfde vergunninghouder kan spelen gedurende dagen of soms zelfs weken, steeds in afwachting van de uitkomst van de weddenschap.

Het zou ons inziens nuttig zijn om hier nadrukkelijk te bepalen dat dit niet de strekking is van dit artikel en uit te sluiten dat het omgekeerde van artikel 3.8 b ook niet is toegestaan. Mocht dit onverhoopt wel de strekking van dit artikel zijn, dan willen wij aan u in overweging geven om in elk geval een onderscheid te maken tussen het moment van het plaatsen van een weddenschap en het moment wanneer de weddenschap wordt afgehandeld en bij een iets grotere tijdsperiode tussen plaatsen en resultaat, gelijktijdige deelname aan weddenschappen en casinospellen bij dezelfde vergunninghouder expliciet wel toe te staan.

2.3 Artikel 3.16

Zoals hierboven reeds opgemerkt is naar onze mening de witte lijst uit deel 1 van bijlage 2 bij de MRK niet de beste aanpak en is mogelijk schadelijk voor het te verwachten kanalisatieniveau. De lijst bevat bijvoorbeeld alleen Nederlandse wedstrijden. Nederlandse spelers wedden ook graag op de uitkomsten van buitenlandse wedstrijden. De lijst zou moeten worden uitgebreid, in overleg met de aanbieders, (inter-)nationale sportkoepels en autoriteiten. Wij gaan er in ieder geval van uit dat deze witte lijst niet uitpuutend is.

Daarnaast zijn de administratieve inspanningen die vereist zijn om na te gaan of een gedegen risicoanalyse voor matchfixing uitgevoerd is voor alle competities die niet op de witte lijst staan, onmogelijk voor de Ksa om toezicht over te kunnen houden. SSV geeft uw ministerie dan ook in overweging om kansspelaanbieders met een vergunning in staat te stellen om het breedst mogelijke scala aan wedstrijden om op te wedden te mogen aanbieden. Dit houdt de in Nederland vergunde weddenschappen concurrerend en aantrekkelijk ten opzichte van de grijze ongereguleerde markt, waar aanbieders zonder vergunning alles ongelimiteerd aanbieden. Dit gevarieerde gereguleerde aanbod van weddenschappen zal de kanalisatie van Nederlandse spelers naar het vergunde aanbod vergroten.

2.4 Artikel 3.17

Eveneens hierboven al opgemerkt in het algemene deel: het gebruik van head-to-head markten als een voorbeeld van eenvoudig te manipuleren weddenschappen is ongerechtvaardigd en is niet relevant voor de inschatting van de integriteit van een competitie. Op een internationaal golftoernooi bijvoorbeeld worden sterren Rory McIlroy en Jordan Spieth aangetrokken om op een bepaalde dag tegen elkaar te spelen, om samen de achttien *holes* gelijktijdig te lopen. De spelers wedijveren aldus niet rechtstreeks tegen elkaar maar ze wedijveren met het hele klassement, met alle spelers die meedoen aan het toernooi. Deze rechtstreekse krachtmeting tussen McIlroy en Spieth zou juist wel een zeer gewild evenement zijn om op te kunnen wedden. En in dit voorbeeld is het risico op matchfixing ook nog uiterst klein te noemen.

Naar onze mening is de enige effectieve manier om problemen met de sportintegriteit te bestrijden, door wedstrijden waarop wordt gegokt te monitoren en het in de wet opnemen van een plicht waarbij de weddenschapsaanbieder verplicht is om alle verdachte gedragingen en verdachte spelers te melden bij de lokale autoriteiten. Kortom, sportintegriteit wordt juist bereikt door *geen* beperkingen op de verschillende vormen van weddenschappen te hebben maar door wedstrijden steeds te monitoren en verdachte patronen op te sporen en te rapporteren.

In aanvulling hierop, stelt IBIA in hun zienswijze aan de Portugese kansspelautoriteit Serviço de Regulação e Inspeção de Jogos in 2018:

“Imposing bet type restrictions on regulated operators does not therefore make it any less likely that the sporting events in that licensing jurisdiction will be any safer from betting related corruption, which can take place with a multitude of operators around the world.”⁵

Daarnaast – en zo veel is hierboven ook al opgemerkt – is de uitsluiting weddenschappen op sets en games in tennis een uiterst ongelukkige maatregel. Dit betreft een zeer populaire vorm van

---

⁵ Vrij vertaald: Het opleggen van beperkingen aan vergunde operators aangaande de verschillende types weddenschappen die zij mogen aanbieden maakt het daarom niet minder waarschijnlijk dat de sportevenementen in dat vergunningsgebied veiliger zullen zijn tegen weddenschaps-gerelateerde corruptie, die kan plaatsvinden bij een veelheid van operatoren over de hele wereld.

weddenschappen die elders gewoon toegestaan is. De regels voort ATP-evenementen (staat op de witte lijst) zijn niet anders dan die van een lager niveau *challenger* en *ITF-tour* tennis. Het verbieden van weddenschappen op lagere competities en het verbod op het aanbieden voor gelegenheid tot wedden op sets en games in tennis beperkt het aanbod dat vergunde aanbieders straks kunnen doen onevenredig en het is bovendien ongerechtvaardigd. Vreemd genoeg vermeldt de MRK niets over wedden op individuele punten bij tennis.

Hoe dan ook, het beoogde doel wordt niet door deze maatregelen bereikt en lokt spelers mogelijk weg naar het ongereguleerde aanbod alwaar ze wel op deze zaken kunnen wedden. In dit verband verwijzen naar een recent IBIA-rapport⁶ waarin wordt aangetoond dat matchfixing niet in de eerste plaats gericht is op gereguleerde kansspelaanbieders en in de meeste gevallen juist specifiek gericht zal zijn op niet-gereguleerde kansspelaanbieders. Aanbieders die niet de analyse, controle en toezicht over de verschillende weddenschapsmarkten van een vergunde aanbieder kunnen bieden:

“Indeed, law enforcement bodies such as INTERPOL and Europol have stated that match-fixing is not primarily focused on regulated, but unregulated operators, mainly in based in Asia.”⁷⁸

2.5 Artikel 3.17 lid 2 sub a

Het uitsluiten van weddenschappen op head-to-head wedstrijden, lijkt in tegenspraak met sommige van de op de witte lijst vermelde competities die bijvoorbeeld wel weddenschappen op tenniswedstrijden of dartswedstrijden toestaat terwijl dit bij uitstek head-to-head wedstrijden zijn. SSV geeft het ministerie in overweging om deze bepaling te laten vervallen omdat deze tegenstrijdig is aan de doelstellingen van de MRK en het de integriteit van sport niet ten goede komt. Het vermindert de keuze van de consument en schaadt de kanalisatie. Dergelijke wedstrijden zijn niet inherent risicovoller omdat ze weinig liquiditeit of belang kennen en gemakkelijker te herkennen zijn. Deze kenmerken helpen juist om pogingen tot matchfixing op te merken. Bovendien zullen spelers in jurisdicties buiten Nederland nog steeds kunnen wedden op dergelijke evenementen en gaat het enig genoemde argument voor deze regel, het voorkomen van matchfixing, hier dus bij voorbaat niet op.

2.6 Artikel 3.17 lid 2 sub b

SSV wil graag goed begrijpen wat precies gerekend wordt tot ‘een gebeurtenis waarvan de totstandkoming geen overwegende invloed heeft op het verloop of de uitslag van de wedstrijd’. De Toelichting laat hier te veel ruimte voor verschillende interpretatie. SSV gaat er vanuit dat niet tot die gebeurtenissen worden gerekend, de zogenaamde ‘*dead rubbers*’, voetbalwedstrijden in bijvoorbeeld de KNVB eredivisie aan het einde van het seizoen, waarbij het eindklassement al grotendeels vaststaat en de pot er zagezegd niet meer toe doet. Ook worden bepaalde andere sporten geregeld sterk beïnvloed door één deelnemer, denk aan het hierboven genoemde voorbeeld van het golftoernooi. SSV zou dit graag verduidelijkt zien en niet bij voorbaat weddenschappen verbieden waarbij enkele wedstrijddeelnemers overwegende invloed kunnen hebben. SSV pleit in

---

⁶ Het IBIA rapport, paragraaf 81: <http://www.eu-ssa.org/wp-content/uploads/Netherlands-gambling-consultation-Nov-2018-FINAL.pdf>

⁷ Interpol Match-fixing in Football Training Needs Assessment 2013 (Page 11) & <https://www.europol.europa.eu/content/results-largest-football-match-fixing-investigation-europe>

⁸ Vrij vertaald: Inderdaad hebben rechtshandhavinginstanties zoals INTERPOL en Europol verklaard dat matchfixing niet primair gericht is op gereguleerde, maar niet-gereguleerde kansspelaanbieders, in voornamelijk in Azië. Versoepeling van regels om weddenschappen op tennis mogelijk te maken en tegelijkertijd gedragsmarkten zoals spelersboekingsmarkten te beperken.

plaats hiervan voor het inzetten van een goede analyse, controle en opsporing om matchfixing te voorkomen en niet zozeer op een verbod.

Voorts wordt in de Toelichting bij artikel 3.16 en 3.17 onvoldoende duidelijk welke maatregelen precies nodig zijn om te voldoen aan de voorwaarde van een voorafgaande analyse van het integriteitsrisico voor niet-uitgesloten evenementen. Wellicht is het mogelijk een enumeratieve lijst met minimumvereisten hiervoor op te stellen. En tenslotte geven wij in overweging aan uw ministerie om aan kansspelaanbieders die ook in het buitenland actief zijn, toe te staan om bepaalde types van gebeurtenissen of competitiewedenschappen en trends daarin uit andere landen te mogen inzetten bij het maken van een risico analyse voor de Nederlandse markt (zoals voorgeschreven in art. 3.14). Dit stelt aanbieders bij aanvang beter in staat een risicobeoordeling voor de Nederlandse markt te kunnen maken.

2.7 Artikel 3.21 lid 2 sub c en d

Ook bij dit artikel is enige verduidelijking geboden. Wanneer het artikel voorschrijft dat klantendienst medewerkers 'interne en externe signalen die wijzen op onmatige deelname of risico's op kansspelverslaving herkent, registreert en analyseert en passende interventie maatregelen treft in het geval van onmatige deelname of risico's op kansspelverslaving', dan is het onvoldoende duidelijk of ook voldoet aan dit artikel indien klantendienst medewerkers (eerste-lijn *responders*) meteen na het opmerken van signalen die mogelijk duiden op onmatige deelname of risico op gokverslaving, de gespecialiseerde afdeling en collega's inschakelen om zo de speler het best van dienst te zijn.

De verantwoord spelen (hierna: VS) module is bij de SSV leden ontworpen om elke klant met een mogelijk probleem op VS-expertniveau de juiste ondersteuning te bieden. De klantendienst-medewerker detecteert op basis van klantinteractie tijdens het contact, en escaleert naar een toegewijd team van VS deskundigen die het spelen van spelgedrag analyseren en dagelijks omgaan met spelers die mogelijk risicovolgedrag vertonen. Wellicht is het goed om in de Toelichting te expliciteren dat een dergelijk escalatie VS model (met specialistische teams) voldoet aan de vereisten van dit artikel.

2.8 Artikel 3.23 lid 1

De aanbieders van kansspelen op afstand zijn in beginsel terughoudend in het verstrekken van de naam en contactgegevens van hun medewerkers. De werkgever heeft in dit verband ook de privacy van zijn werknemers te waarborgen. Daarnaast zien de SSV deelnemers niet in waarom het krijgen van de naam van de persoon die de klacht afhandelt, relevant is voor een correcte afhandeling. Wat bij alle SSV aanbieders voorop staat is dat iedere klacht in serieuze overweging wordt genomen en naar behoren, binnen 72 uur wordt afgedaan.

Een voorbeeld uit de praktijk bij een van de SSV deelnemers over hoe de klachtenprocedure bij hen is ingeregeld is in een tweefasen aanpak. In fase 1 komt de klacht binnen bij de klantendienst en wordt onderzocht door een klantendienstmedewerker. Mocht deze de klacht niet naar welbevinden van de klant (kunnen) oplossen dan kan de klant de klacht escaleren naar de tweede fase. In de 2^e fase wordt de klant met zijn klacht overgedragen aan het Klantendienst management team die zich vervolgens inspant om de klant naar behoren en tevredenheid van de klant af te doen. Deze aanpak wordt door de aanbieder in andere kansspelmarkten succesvol ingezet.

2.9 Artikel 3.29 lid 1

SSV geeft het ministerie in overweging om de begrippen 'exclusiviteit', 'eerlijkheid' en 'controleerbaarheid' uit het bepaalde van artikel 3.29 lid 1 te verwijderen. Deze risicocriteria gaan

ons' inziens verder dan hetgeen is neergelegd in de internationale standaard ISO31010. SSV ziet geen aanleiding om in dit geval strengere normatieve vereisten toe te voegen, aan wat al internationaal geaccepteerde norm is. Daarenboven legt dit onnodig een extra werkkast op de aanbieders omdat zij voor een dergelijke aanpassing van de ISO standaard hun programma voor verandermanagement zullen moeten herschrijven, zonder een goede aanleiding of rechtvaardiging.

2.10 Artikel 3.29 lid 3

De achterliggende redenering bij de verplichting om de keuringsinstelling onmiddellijk op de hoogte te stellen van de uitkomsten van iedere beoordeling van het risiconiveau van ieder onderdeel van het spelsysteem ontbreekt in de Toelichting. Het zou zinvoller zijn om alleen die uitkomsten naar de keuringsinstelling te sturen indien gaat om uitkomsten die kritische onderdelen betreffen en nieuw worden geïntroduceerd. Alle andere niet-kritische onderdelen vergen ons inziens geen onmiddellijke bevestiging door de keuringsinstelling.

De reden waarom SSV hier terughoudend op reageert is gestoeld op de ervaring van SSV deelnemers in Denemarken. Het Deense verandermanagementmodel, dat minder complex is dan het model dat uw ministerie nu voorstaat, werkt zeer gebrekkig. In Denemarken worden alle onderdelen van het systeem van de aanbieder als kritisch aangemerkt. Hierdoor is er geen mogelijkheid meer om verschillende wijzigingen verschillend te categoriseren en bijvoorbeeld als niet-kritisch aan te merken, waardoor de auditors alle wijzigingen moeten beoordelen. Dit vertraagt de voortgang aanzienlijk, is administratief onnodig belastend en bovendien nodeloos duur. Het Deense systeem werkt niet naar behoren en we zouden het ministerie in overweging willen geven om in plaats van de voorgestelde systematiek, een *sample system* categorisatie op te stellen, zoals is voorgesteld in het wetsvoorstel Koa.

2.11 Artikel 4.1 sub b

Er doet zich hier mogelijk een probleem voor met de bepalingen uit de AVG. We zijn bezorgd dat het opslaan van gegevens van consumenten die niet (of niet volledig) bij ons zijn geregistreerd (een geweigerde speler of een geregistreerde speler die nooit tot spelen overgaat), een inbreuk op de AVG kan vormen. We geven in overweging om bij de registratieplicht een onderscheid te maken tussen een registrant (iemand die ooit het registratieproces is begonnen) en een speler, iemand die daadwerkelijk is begonnen met spelen.

2.12 Artikel 4.5 sub b

Ons begrip van dit artikel is dat operators moeten registreren wat een storing heeft veroorzaakt – voor zover ze dat kunnen zien – en registreren wat ze hebben gedaan om de gevolgen te mitigeren en om de onderbreking, in het geval de oorzaak binnen het bereik van de operators ligt, zo snel mogelijk op te heffen.

2.13 Artikel 4.17

De zin '...ondubbelzinnig een storting herleiden tot de persoon van de speler' is aanleiding voor een verzoek om verduidelijking. Ondubbelzinnig terug herleiden door een aanbieder suggereert dat een aanbieder altijd met 100% zekerheid kan zien of een betaling wel aan de juiste persoon geschiedt. Voor op credit card gebaseerde betalingen is dit praktisch niet mogelijk noch afdwingbaar. Een speler kan na registratie nog een credit card toevoegen aan zijn account. Dat kan een kaart zijn die bij een andere persoon hoort. Er kan in de spelersomgeving immers geen controle plaatsvinden op nummer gekoppeld aan de naam. De oplossing die in Zweden is geïmplementeerd om hieraan het hoofd te bieden, is dat de klant het eigendom van de kaart expliciet moet bevestigen met het aanvinken van een selectievakje.

2.14 Hoofdstuk 5, artikel 6

Een eendimensionale benadering van bonussen zoals in dit artikel voorgesteld is naar onze mening ongeschikt. Twee verschillende klanten kunnen beiden verantwoord inzetten en deelnemen aan kansspelen terwijl de bedragen die deze klanten inzetten heel verschillend kunnen zijn. Bij verschillende spelers horen verschillende spelersprofielen. Het alleen mogen aanbieden van algemene bonussen is niet logisch omdat spelers ook geen algemene omstandigheden hebben. Zorgvuldige spelersprofilering stelt casino's in staat een op maat gemaakt en verantwoord bonusprogramma aan spelers aan te bieden, op basis van hun individuele omstandigheden (middelen) en voorkeuren. Ook bij de begrippen 'aanzienlijk verlies' en 'kort daarvoor' loop je tegen een verschillende opvatting of invulling van die begrippen aan vanwege de verschillende achtergronden van spelers.

Het beperken van bonussen tot een uniform bedrag biedt dan ons inziens ook geen additionele bescherming aan spelers. Kansspelaanbieders zouden de mogelijkheid moeten hebben om bonussen aan te kunnen passen aan individuen of groepen van individuen en aan hun spelersgedrag, zolang alle voorwaarden en condities altijd vooraf aan de klant duidelijk worden gemaakt en aan alle andere wettelijke vereisten is voldaan. Er zijn ons ook geen voorbeelden bekend van landen waar dergelijke absolute, algemene regels voor bonussen met succes zijn geïmplementeerd.

2.15 Hoofdstuk 5 Artikel 6.1 sub a

SSV verstaat het artikel zo dat bijvoorbeeld pop-ups met een bonusaanbieding, terwijl een speler op de site een casinospel speelt of een weddenschap plaatst, niet is toegestaan. Maar als bijvoorbeeld een speler op de landingspagina aankomt en net de site bezoekt en nog niet speelt mogen nog wel bonusaanbiedingen mogen worden weergegeven. Het bonusverbod van dit artikel beperkt zich aldus tot de momenten waarop een speler daadwerkelijk speelt.

2.16 Hoofdstuk 5 Artikel 17

Hoewel de achterliggende gedachte te volgen is, heeft het naar onze mening het opleggen van een limiet op het maximale aantal aanmeldingen en het maximale aantal weddenschappen een onbedoeld negatief effect. Spelers kunnen immers een inloglimiet hebben overschreden zonder ook maar een weddenschap te plaatsen. Als een speler vervolgens de toegang ontzegd wordt bij de ene aanbieder gaat de speler mogelijk bij meerdere operators meespelen. Daarmee verkleint de wetgever onbedoeld de kans aanzienlijk dat gokproblemen vroegtijdig kunnen worden opgespoord.

2.17 Hoofdstuk 5 Artikel 17.1 sub c

SSV geeft het ministerie in overweging in dit artikel het woord 'gesprek' te vervangen met het woord 'contact' zodat ook virtueel klantcontact hieronder valt. Dergelijk contact moet vooral zijn gebaseerd op een risico gestuurde benadering: het grootste deel van de spelers zit in de lage risico categorie en hebben een voorzichtig duwtje in de rug nodig om mogelijk problematisch speelgedrag te voorkomen. Uit de praktijk weten wij dat spelers in de regel sneller reageren en gemakkelijker op WhatsApp-berichten dan op een telefoontje. Dus voor deze spelers volstaat een email, een bericht op de website of een pop-upbericht.

-0-0*-0*-0*-0*-0*-